

Studenti līdzdarbojas unikāla dabas dizaina objekta tapšanā Saulkrastos

2016. gada vasaras sezonas noslēgumā Saulkrastos, Baltās kāpas apkārtņē plānota neparasta dabas objekta – Dabas dizaina parka – izveide. Dabas dizaina parks iecerēts kā sabiedrību piesaistošs objekts, kas izglītīs par saudzīgu cilvēku rīcību pret vietējām dabas vērtībām, skaidros, kas ir ekosistēmu pakalpojumi un mazinās apmeklētāju radīto ietekmi uz apkārtnes ekosistēmu. Dizaina parka koncepcijas izstrādei priekšlikumus sniedz arī Latvijas augstskolu studenti. Tāpēc šī gada 14. janvārī Rīgas Tehniskā universitātes telpās notika vairāku Latvijas augstskolu studentu prezentācijas, kas ietvēra unikālas idejas Saulkrastu Baltās kāpas apkārtnes labiekārtošanai un Dabas dizaina parka objektu izveidei.

Pasākuma sākuma daļā visus klātesošos uzrunāja Saulkrastu novada domes priekšsēdētāja vietnieks Normunds Līcis, uzsverot, ka Saulkrastiem Baltās kāpas apkārtnē ir īpaša un to apmeklēt tūkstošiem cilvēku, tāpēc ir pozitīvi, ka ar studentu palīdzību tiek plānota aizraujoša apmeklētāju izglītošana un domāts par saudzējošu cilvēku virzišanu cauri šim biotopam.

Pasākuma laikā prezentācijas sniedza Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Arhitektūras un pilsēt būvniecības katedras studenti, Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) Ainavu arhitektūras un plānošanas programmas studenti, kā arī Latvijas Mākslas akadēmijas (LMA) Dizaina nodaļas studenti.

LLU un RTU studenti prezentēja savu redzējumu par Dabas dizaina parka telpisko plānojumu, Baltās kāpas teritorijas izmantošanas un attīstības aspektiem. Savukārt LMA studenti sniedza savu vīziju par dizaina parkā iekļaujamajiem mākslas objektiem, informatīvajām zīmēm un dizainu.

RTU studentu ieteikumu vidū bija Baltās kāpas apkārtnes celiņu izveide bez pakāpieniem, tiltu izveide, kas sastāvētu no dažāda augstuma gaismas kubiem-saules kolektoriem, kas atrastos virs vai zem ūdens līmeņa. Tāpat studenti ieteica risinājumus celiņu iezīmēšanai un apkārtņē esošo liepu izcelšanai, izmantojot dažādus oriģinālus gaismas efektus. Studenti arī izstrādāja idejas Baskāju takas izbūvei, aicināja Dabas dizaina parkā ieviest koka elementus, atdarinot dzīvās dabas formas, savukārt no teritorijā esošās tualetes izveidot kafejnīcu ar jumta terasi un riteņu, slēpju nomu.

LLU studenti rekomendēja veidot velo novietnes, kā arī ierobežot gājēju plūsmu ar apstādījumiem un informācijas stendiem. Tāpat studentu vidū radās ideja vietas, kur plaši izbrādāta zemsedze, izmantot mākslas objektu izveidei un, piemēram, uz esošajiem pauguriem veidot apskates punktus, kā arī aizpildīt tās ar apstādījumiem, soliņiem un mākslas objektiem. Studenti arī izstrādāja ieteikumus koriģēt apstādījumu sugu sastāvu, un invazīvos stādījumus nomainot ar piemērotākiem. LLU studentu priekšlikumu vidū pārdarīja arī izteikumi izcelt Vilkaču priedi kā esošu dabīgu mākslas objektu, izmantot koku kritālo margu vietā, tā vajadzīgajā veidā organizējot apmeklētāju plūsmu, ieviest visā apkārtņē vienotu dizainu, kā arī noslodzes un postījumu punktus izvietot mākslas objektus.

Arī LMA studentu mākslinieciskais domu lidojums bija ārkārtīgi plašs un dabas dizaina parka izveidei tika ieteiktas visdažādākās idejas – cita par citu oriģinālāka. Studentu ieteikumu vidū bija Dabas dizaina parkā ieviest universālus un daudzveidīgi izmantojamus objektus, kas ir montējami un demontējami. Studenti piedāvāja arī izstrādāt binokulāru stereoskopu, kas vērstu uzmanību uz Baltās kāpas eroziju un apkārtnes dabas vērtībām.

LMA studenti Dabas dizaina parku iztēlojās kā funkcionālu platformu, kas sastāv no dažādiem celiņiem ar norāžu sistēmu, kurā atrodas gan labierīcības, gan meža namiņš. LMA studenti uzsvēra, ka vides objekta loma ir likt cilvēkam apzināties piederību dabai un iespējas saglabāt dabas vērtības. Tāpēc daži no ieteikumiem bija saistīti ar Baltās kāpas aizsardzību, piemēram, lai novirzītu cilvēku plūsmu no kāpas uz liedagu, studenti piedāvāja izveidot savdabīgu mākslas objektu “Nedrupini balto kāpu – spēlēties te!”. Tas sastāvētu no piramīdas smilšu birdināšanai un smilšu ruļļa, ar kura palīdzību ikviens varētu veidot savu ierakstu smiltīs. Studentu ideju vidū bija arī ieteikums Dabas dizaina parkā veidot objektus no zariem, kas nopīti apmeklētāju plūsmas ierobežošanai un piesaistīti ar savdabīgām formām. Piemēram, varētu tikt izveidota nojume no zariem, ligzda piknikam utml.

Studentu sniegtās idejas kalpos par ļoti vērtīgu informatīvu materiālu projekta pārstāvjiem, lai veiksmīgi varētu tikt sagatavota koncepcija Dabas dizaina parka izveidei.

Pasākuma noslēguma daļā projekta “LIFE Ekosistēmu pakalpojumi” pārstāvji par sniegto ieguldījumu projekta aktivitātē studentiem pasniedza suvenīrus un pateicības rakstus.

Dabas dizaina parks Saulkrastos ir viena no projekta “LIFE Ekosistēmu pakalpojumi” jeb LIFE13 ENV/LV/000839 “Ekosistēmu un to sniegto pakalpojumu novērtējuma pieejas pielietojums dabas daudzveidības aizsardzībā un pārvaldībā” aktivitātēm. Projekts aptver Saulkrastu un Jaunķemeru piekrastes teritorijas, un to īsteno Dabas aizsardzības pārvalde, Saulkrastu novada pašvaldība un biedrība “Baltijas krasti” .

Eiropas Savienības LIFE+ programmas „Vides politika un pārvaldība” LIFE13 ENV/LV/000839 projekta „LIFE Ekosistēmu pakalpojumi” (LIFE EcosystemServices) kopējais budžets ir 753 290 EUR, no kuriem 376 641 EUR ir LIFE+ programmas līdzfinansējums, 277 430 EUR ir Latvijas vides aizsardzības fonda līdzfinansējums, bet 99 219 EUR ir partneru līdzfinansējums. Projekts īstenošana ilgs līdz 2018. gada 31. maijam.

